

Uchwała nr 2924
Senatu Uniwersytetu w Białymstoku
z dnia 23 czerwca 2021 r.

***w sprawie ustalenia programu Studiów Podyplomowych Edukacja
i Rehabilitacja Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną,
obowiązującego od roku akademickiego 2021/2022***

Na podstawie § 33 ust. 1 pkt 12 Statutu Uniwersytetu w Białymstoku Senat Uniwersytetu w Białymstoku uchwała, co następuje:

§ 1

1. Senat Uniwersytetu w Białymstoku ustala, obowiązujący od roku akademickiego 2021/2022, program *Studiów Podyplomowych Edukacja i Rehabilitacja Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną*.
2. Program studiów stanowi Załącznik do niniejszej Uchwały.

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący
Senatu Uniwersytetu w Białymstoku

Prof. dr hab. Robert W. Ciborowski

PROGRAM STUDIÓW PODYPLOMOWYCH

Studia Podyplomowe Edukacja i Rehabilitacja Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną obowiązuje od roku akademickiego: 2021/2022

Część I. Informacje ogólne

1. Nazwa jednostki prowadzącej kształcenie: WYDZIAŁ NAUK O EDUKACJI
2. Ogólne cele kształcenia:
 - zdobycie szczegółowej wiedzy dotyczącej metodyki kształcenia i wychowania osób z niepełnosprawnością intelektualną, diagnozowania oraz aktywizacji społeczno-zawodowej, jak również wsparcia osób z niepełnosprawnością intelektualną i ich rodzin;
 - zdobycie praktycznych umiejętności projektowania i prowadzenia zajęć edukacyjno-rehabilitacyjnych, diagnozowania oraz wspomagania rozwoju osób z niepełnosprawnością intelektualną z uwzględnieniem stopnia niepełnosprawności;
 - rozwijanie kompetencji osobistych potrzebnych do pracy z uczniem z niepełnosprawnością intelektualną, uwrażliwienie na konieczność zindywidualizowanego podejścia do ucznia, uwzględniającego jego potrzeby i możliwości.
3. Umiejscowienie studiów w dyscyplinie Pedagogika.
4. Wskazanie, w jaki sposób w procesie definiowania efektów uczenia się uwzględniono zapotrzebowanie otoczenia społeczno-gospodarczego: Powołano Radę Programową, w skład której wchodzi: pracownicy naukowo-dydaktyczni Wydziału Nauk o Edukacji, studenci, praktycy pracujący z osobami z niepełnosprawnością intelektualną oraz pracodawcy.
5. Liczba semestrów: 3
6. Łączna liczba punktów ECTS umożliwiająca ukończenie studiów podyplomowych:
 - Wariant dla uczestników studiów podyplomowych z przygotowaniem z zakresu pedagogiki specjalnej: 52 pkt. ECTS
 - Wariant dla uczestników studiów podyplomowych bez przygotowania z zakresu pedagogiki specjalnej: 60 pkt. ECTS
7. Łączna liczba godzin zajęć na studiach podyplomowych:
 - Wariant dla uczestników studiów podyplomowych z przygotowaniem z zakresu pedagogiki specjalnej: 602 godz.
 - Wariant dla uczestników studiów podyplomowych bez przygotowania z zakresu pedagogiki specjalnej: 662 godz.
8. Wymagania wstępne (*oczekiwane kompetencje kandydata*):

Studia adresowane są do absolwentów studiów wyższych (pierwszego, drugiego stopnia, jednolitych studiów magisterskich) posiadających przygotowanie pedagogiczne oraz kwalifikacje z pedagogiki specjalnej, którzy chcą uzyskać dodatkowe przygotowanie w zakresie edukacji i rehabilitacji osób z niepełnosprawnością intelektualną.

Studia są przewidziane również dla osób, które posiadają kwalifikacje do nauczania przedmiotu lub prowadzenia zajęć oraz przygotowanie pedagogiczne, ale nie posiadają przygotowania w zakresie pedagogiki specjalnej, co wiąże się z realizacją dodatkowych 60 godzin zajęć dydaktycznych i odbyciem 60 godzin praktyki zawodowej.
9. Kwalifikacje nadawane po ukończeniu studiów podyplomowych na poziomie: 7

10. Zaopiniowano na radzie wydziału w dniu: 20.05.2021r.

Część II. Efekty uczenia się

Symbol opisu charakterystyk drugiego stopnia PRK	Symbol efektu uczenia się	Opis efektu uczenia się
Wiedza, absolwent zna i rozumie:		
P7S_WG	SP7_WG1	wiedzę dotyczącą rozwoju dziecka w aspekcie biologicznym, psychologicznym i społecznym oraz wiedzę na temat biopsychospołecznych podstaw kształcenia i wychowania, rozumie istotę dysfunkcji, dysharmonii, a także normy i patologii
	SP7_WG2	wiedzę szczegółową dotyczącą specyfiki funkcjonowania psychofizycznego osób z poszczególnymi stopniami niepełnosprawności intelektualnej oraz uwarunkowań prawnych, psychologicznych, medycznych oraz społecznych ich funkcjonowania
	SP7_WG3	wiedzę o metodyce kształcenia i wychowania osób z różnym stopniem niepełnosprawności intelektualnej
P7S_WK	SP7_WK1	jak przebiega proces diagnozy, rehabilitacji i terapii osób z niepełnosprawnością intelektualną oraz zna uwarunkowania tych procesów
	SP7_WK2	wiedzę dotyczącą organizacji i funkcjonowania instytucji edukacyjnych, wychowawczych i terapeutycznych, zna aktualne przepisy prawne dotyczące organizacji, opieki i kształcenia osób z niepełnosprawnością intelektualną
Umiejętności, absolwent potrafi:		
P7S_UW	SP7_UW1	obserwować, diagnozować i racjonalnie oceniać złożone sytuacje pedagogiczne uczniów
	SP7_UW2	generować rozwiązania problemów, jak również przewidywać skutki planowanych działań
P7S_UK	SP7_UK1	komunikować się, posługiwać się alternatywnymi sposobami porozumiewania się
	SP7_UK2	współpracować ze środowiskiem rodzinnym oraz pracować w zespołach interdyscyplinarnych
P7S_UO	SP7_UO1	planować, projektować i organizować warsztat pracy edukacyjno-wychowawczo-terapeutycznej, potrafi zastosować odpowiednie metody, formy i środki w zależności od stopnia niepełnosprawności intelektualnej uczniów
P7S_UU	SP7_UU1	samodzielnie planować i realizować własne uczenie się
Kompetencje społeczne, absolwent jest gotów do:		
P7S_KK	SP7_KK1	profesjonalnej analizy sytuacji dziecka z niepełnosprawnością intelektualną i jego rodziny z wykorzystaniem nabytej wiedzy
P7S_KO	SP7_KO1	odpowiedzialnego przygotowania się do swojej pracy, projektowania i wykonywania działań terapeutycznych związanych z tworzeniem warunków do aktywności edukacyjno-wychowawczo-terapeutycznej
P7S_KR	SP7_KR1	przestrzegania zasad etyki zawodowej, ma przekonanie o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań dydaktyczno – wychowawczych oraz terapeutycznych

Objaśnienia oznaczeń:

P6, P7, P8 – poziom PRK

S – charakterystyka typowa dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach szkolnictwa wyższego

W – wiedza	G – głębia i zakres
	K - kontekst
U – umiejętności	W – wykorzystanie wiedzy
	K – komunikowanie się
	O – organizacja pracy
	U – uczenie się
K – kompetencje społeczne	K – krytyczna ocena
	O - odpowiedzialność
	R – rola zawodowa

Część III. Opis procesu prowadzącego do uzyskania efektów uczenia się

Treści programowe zajęć lub grup zajęć

MODUŁ PRZYGOTOWANIE KIERUNKOWE

1. Dydaktyka specjalna

SP7_WG1, SP7_WG3, SP7_WK2, SP7_UW2, SP7_UO1, SP7_KO1

Dydaktyka specjalna jako nauka teoretyczna i empiryczna; systematyka dydaktyki specjalnej; dydaktyka specjalna w kontekście porównawczym i interdyscyplinarnym; koncepcje i systemy dydaktyczne kształcenia specjalnego; zasady, metody, formy organizacyjne w kształceniu specjalnym; swoistość procesu kształcenia specjalnego, jego uwarunkowania; prawne regulacje procesu kształcenia specjalnego; ewaluacja i efektywność w kształceniu specjalnym; miejsce i rola dydaktyki specjalnej w szkolnictwie ogólnodostępnym; model kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi; wzorce edukacyjne w odniesieniu do osób ze zróżnicowanymi potrzebami edukacyjnymi; konwencjonalne i niekonwencjonalne metody nauczania i ich adaptacja do zróżnicowanych potrzeb uczniów; pedagog specjalny w kształceniu uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi; rozwiązania dydaktyczne w specjalnym oddziaływaniu dydaktycznym.

2. Diagnostyka w pedagogice specjalnej

SP7_WG1, SP7_WK1, SP7_UW1, SP7_UK2, SP7_KK1, SP7_KR1

Diagnoza wielospecjalistyczna (zakres), skład i zasady współpracy zespołu diagnostycznego; podstawy prawne diagnozy, cele, założenia, obszary i cechy diagnozy; procedury badań diagnostycznych w pedagogice specjalnej – analizy jakościowe i ilościowe; przydatność metod diagnostycznych w ocenie specyfiki zaburzeń w rozwoju; wybrane metody, techniki i narzędzia oceny funkcjonowania edukacyjnego, fizycznego, psychicznego i społecznego uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz czynników środowiskowych wpływających na to funkcjonowanie; analiza dokumentów i prac ucznia pod kątem określenia jego możliwości i specjalnych potrzeb edukacyjnych oraz środowiskowych uwarunkowań jego funkcjonowania; diagnoza wybranych problemów funkcjonowania dziecka i rodziny; interpretacja wyników diagnozy pedagogicznej; konstruowanie prostych narzędzi do diagnozy pedagogicznej; ewaluacja procesu edukacyjno-terapeutycznego dzieci i uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi; współpraca z nauczycielami, specjalistami,

opiekunami i uczniami w procesie diagnozy, normy moralne i etyczne diagnostyki w pedagogice specjalnej.

3. Bezpieczeństwo i higiena pracy

SP7_WG1, SP7_UW2, SP7_KO1

Akty prawne dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy; obowiązki pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy; prawa i obowiązki pracownika w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy; elementy ergonomii, fizjologii i higieny pracy; zagrożenia i profilaktyka w środowisku pracy; ocena ryzyka zawodowego - sposób na bezpieczne miejsce pracy; podstawowe zasady udzielania pierwszej pomocy.

MODUŁ PRZYGOTOWANIE MERYTORYCZNE

4. Współczesne tendencje w pedagogice specjalnej

SP7_WG1, SP7_WK2, SP7_UW1, SP7_KK1

Od biologizmu do humanizmu - paradygmatyczne zmiany we współczesnej pedagogice specjalnej; wielowymiarowość i interdyscyplinarność zjawiska niepełnosprawności; krytyczne studia nad niepełnosprawnością; podmiotowość i autonomia osób z niepełnosprawnością; paradygmat normalizacyjny – tworzenie społecznej i edukacyjnej przestrzeni integracyjnej i włączającej; osoby z niepełnosprawnością w przestrzeni społecznej – możliwości i ograniczenia, wyrównywanie szans; wybrane aspekty dotyczące funkcjonowania osób z niepełnosprawnością w różnych sferach życia: rodzina, praca zawodowa, czas wolny (partycypacja w kulturze, aktywność sportowa); założenia – rzeczywistość – propozycje zmian; implikacje dla praktyki pedagogicznej.

5. Psychologiczne aspekty edukacji i rehabilitacji osób z niepełnosprawnością intelektualną

SP7_WG2, SP7_WK1, SP7_UW1, SP7_KK1

Kryteria definiowania niepełnosprawności intelektualnej w psychologii klinicznej; geneza niepełnosprawności intelektualnej; podstawy diagnostyki; psychologiczne podstawy terapii osób z niepełnosprawnością intelektualną; wybrane metody, techniki i programy rehabilitacji psychologicznej; praktyczne zastosowanie psychologii rozwojowej, wychowawczej i klinicznej.

6. Medyczne aspekty edukacji i rehabilitacji osób z niepełnosprawnością intelektualną

SP7_WG2, SP7_WK1, SP7_UW1, SP7_KR1

Etiologia niepełnosprawności intelektualnej; obrazy kliniczne jednostek chorobowych, w tym genowych i chromosomowych, związanych z niepełnosprawnością intelektualną; współczesne teorie interwencji i rehabilitacji medycznej oraz medyczne aspekty niepełnosprawności sprzężonej.

7. Prawne aspekty funkcjonowania osób z niepełnosprawnością intelektualną

SP7_WG2, SP7_WK2, SP7_UW2, SP7_KK1

Zasady orzekania o niepełnosprawności, zagadnienie ubezwłasnowolnienia, przesłanki i skutki ubezwłasnowolnienia całkowitego; rola ulg i udogodnień; regulacje w zakresie organizacji edukacji i wsparcia społecznego tych osób; odpowiedzialność karna sprawcy przestępstwa z niepełnosprawnością intelektualną; rehabilitacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych intelektualnie; pomoc osobom niepełnosprawnym intelektualnie na podstawie Ustawy o pomocy społecznej.

8. Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka z niepełnosprawnością intelektualną

SP7_WG1, SP7_WK1, SP7_UW1, SP7_UK2, SP7_UO1, SP7_KO1

Idea wczesnej interwencji i wspomagania rozwoju małego dziecka; model wczesnego wspomagania rozwoju dziecka; etapy planowania procesu wspomagania rozwoju dziecka; wspomaganie rozwoju dziecka w wieku niemowlęcym i poniemowlęcym: zasady, szanse i trudności; współpraca z rodzicami w procesie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka; wczesna interwencja terapeutyczna – stymulacja rozwoju dziecka od noworodka do 6 roku życia w następujących obszarach: rozwój sprawności motorycznej i manualnej, rozwój spostrzegania wzrokowego, rozwój percepcji słuchowej, rozwój mowy, etapy rozwoju zabawy, rozwój zachowań społecznych i emocji, kształtowanie się dominacji stronnej; metody diagnozowania i sposoby ich wykorzystania w praktyce; konstruowanie programów wspierania rozwoju dziecka, podstawy prawne wczesnego wspomagania rozwoju.

9. Diagnoza specjalnych potrzeb edukacyjnych uczniów

SP7_WG1, SP7_WK1, SP7_UW1, SP7_UK2, SP7_UO1, SP7_KK1

Pojęcie i proces diagnozowania specjalnych potrzeb edukacyjnych; założenia różnicowej i funkcjonalnej diagnozy; kryteria diagnostyczne (ICD, DSM, ICF); wybrane metody i narzędzia diagnozy potrzeb edukacyjnych; funkcjonalna charakterystyka dziecka ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi; diagnoza edukacyjnych potrzeb dziecka oraz diagnoza relacji społecznych w grupie rówieśniczej; diagnoza mocnych stron dziecka oraz określanie obszarów i wskazań terapeutycznych dla dziecka ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi; projektowanie procesu ewaluacji indywidualnych programów edukacyjnych.

10. Rozwijanie kompetencji językowych i komunikacyjnych osób z niepełnosprawnością intelektualną

SP7_WG1, SP7_WK1, SP7_UW1, SP7_UK1, SP7_UO1, SP7_KO1

Niepełnosprawność intelektualna a rozwój mowy i komunikacji; zaburzenia komunikacji językowej w grupie osób z niepełnosprawnością intelektualną – rodzaje, istota, objawy i mechanizmy powstawania, postępowanie logopedyczne; konsekwencje zaburzeń mowy i komunikacji dla psychospołecznego rozwoju dzieci z niepełnosprawnością intelektualną, strategie wsparcia społecznego i edukacyjnego; wykrywanie nieprawidłowości w rozwoju mowy - sposoby badania różnych aspektów sprawności językowej i komunikacyjnej, narzędzia i pomoce logopedyczne; rozwijanie różnych aspektów mowy i komunikacji dzieci (rozwój słownikowy, gramatyczny, rozumienie mowy, komunikowanie się za pomocą środków werbalnych i pozawerbalnych); wady wymowy – istota, rodzaje, przyczyny powstawania, profilaktyka i utrwalanie prawidłowej wymowy na poszczególnych etapach terapii logopedycznej; wczesna interwencja i stymulacja rozwoju mowy i komunikacji dzieci z niepełnosprawnością intelektualną.

11. Komunikacja alternatywna i wspomagająca

SP7_WG1, SP7_UW1, SP7_UK1, SP7_UK2, SP7_UO1, SP7_KO1

Znaczenie komunikacji dla psychospołecznego funkcjonowania człowieka; zaburzenia komunikacji, rodzaje metod stosowanych w komunikacji alternatywnej i wspomaganej; wykorzystanie nowych technologii w komunikacji alternatywnej i wspomaganej; systemy stosowane w ramach komunikacji alternatywnej i wspomagającej.

12. Wybrane aspekty arteterapii w pracy z dzieckiem z niepełnosprawnością intelektualną

SP7_WG2, SP7_WK1, SP7_UW1, SP7_UO1, SP7_KO1

Rodzaje arteterapii, metody arteterapii, umiejętność wykorzystania różnych technik artystycznych tj. muzyki, literatury, teatru, sztuk plastycznych w procesie terapeutycznym w pracy z osobami z niepełnosprawnością intelektualną w różnym wieku; walory terapeutyczne mające pozytywny wpływ na jakość życia osób z niepełnosprawnością; diagnozowanie i projektowanie oddziaływań

psychokorekcyjnych przez twórcze działanie; wymiar osobisty, kulturowy i społeczny twórczości artystycznej osób z niepełnosprawnością intelektualną.

13. Wsparcie rodziny z dzieckiem niepełnosprawnym

SP7_WG2, SP7_WK2, SP7_UW2, SP7_UK2, SP7_KK1

Sytuacja rodziny dziecka z niepełnosprawnością; koncepcje adaptacji rodziny w kontekście niepełnosprawności; utrudnienia życiowe; wsparcie społeczne, założenia i metody wspierania rodziny tego dziecka w całym cyklu jego życia; zagadnienia relacji rodziny i specjalistów; oczekiwania rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym; interwencja kryzysowa.

14. Wybrane metody terapii zachowań trudnych

SP7_WG1, SP7_WG3, SP7_UW1, SP7_UW2, SP7_KO1

Rodzaje zachowań trudnych u uczniów z niepełnosprawnością intelektualną; teoria psychologii behawioralnej oraz stosowana analiza zachowań; kluczowe umiejętności w rozwoju dziecka; cele i zasady prowadzenia terapii; motywacja a system wzmocnień; metody rozwiązywania zachowań trudnych u osób z niepełnosprawnością intelektualną; schemat ABC zachowań, strategie zachowawcze i prewencyjne w przypadku wystąpienia zachowania trudnego.

15. Warsztaty umiejętności wychowawczych w pracy z dziećmi i młodzieżą z niepełnosprawnością intelektualną

SP7_WG1, SP7_WK1, SP7_UW1, SP7_UK1, SP7_UO1, SP7_KK1

Metody rozwijania umiejętności wychowawczych dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną; kształtowanie umiejętności interpersonalnych i społecznych uczniów z niepełnosprawnością intelektualną; strategie i style pracy wychowawczej; zasady dobrej komunikacji; wspieranie dziecka w radzeniu sobie z własnymi emocjami; diagnozowanie poziomu kompetencji wychowawczych, poznanie dziecka a praca wychowawcza; problemy wychowawcze – analiza i sposoby rozwiązywania; współpraca w relacjach nauczyciel – uczeń – rodzic.

16. Metodyka kształcenia w grupie zróżnicowanej

SP7_WG1, SP7_WG3, SP7_UW1, SP7_UO1, SP7_UU1, SP7_KR1

Specyfika pracy w grupie zróżnicowanej, zasady projektowania przestrzeni klasy szkolnej; style poznawcze i strategie uczenia się; pojęcie i zasady uniwersalnego projektowania zajęć; rola nowych technologii w kształceniu dzieci; adaptacja metod kształcenia do zróżnicowanych potrzeb uczniów, metody aktywizujące, metoda projektów, praca badawcza dziecka, alternatywne sposoby uczenia się i elastycznego nauczania; formy organizacyjne pracy na lekcji (praca zbiorowa, grupowa, indywidualna, tutoring uczniowski w klasach włączających); podmiotowość ucznia i indywidualizacja pracy z uczniem; współpraca nauczycieli i specjalistów oraz ich konsekwencje dla organizacji zajęć edukacyjnych; ocenianie wspierające uczenie się. projektowanie zajęć dla zróżnicowanych grup uczniów; dobieranie i adaptacja środków dydaktycznych do potrzeb uczniów zgodnie z zasadami uniwersalnego projektowania.

17. System opieki i wsparcia dorosłych osób z niepełnosprawnością intelektualną

SP7_WK1, SP7_WK2, SP7_UW1, SP7_UW2, SP7_KK1

Instytucjonalne i pozainstytucjonalne formy opieki i wsparcia osób dorosłych z niepełnosprawnością intelektualną, instytucje opiekuńcze i alternatywne formy życia w Polsce i innych państwach (domy pomocy społecznej, mieszkalnictwo chronione, asysta osobista); przykładowe programy realizowane w Polsce i innych państwach ukierunkowane na realizację potrzeb osób dorosłych z niepełnosprawnościami; indywidualne i społeczne znaczenie normalizacji i społecznego uczestnictwa

życia dorosłych osób z niepełnosprawnością intelektualną; zagrożenia procesu normalizacji z perspektywy osoby z niepełnosprawnością; rola rodziny w realizacji specjalnych potrzeb wynikających z niepełnosprawności; potrzeby rodzin generacyjnych dorosłych osób z niepełnosprawnością intelektualną; uwarunkowania i znaczenie procesu planowania opieki w rodzinach generacyjnych; zadania realizowane przez główne stowarzyszenia i organizacje działające na rzecz osób z niepełnosprawnością intelektualną.

18. Wybrane aspekty funkcjonowania dorosłych osób z niepełnosprawnością intelektualną

SP7_WG2, SP7_WK2, SP7_UW1, SP7_UW2, SP7_KK1

Potrzeby człowieka dorosłego z niepełnosprawnością intelektualną w zakresie opieki, pielęgnacji i wsparcia; potrzeby zdrowotne osób z niepełnosprawnością intelektualną, w tym potrzeby psychoseksualne; możliwości i ograniczenia w realizacji autonomii; aktywność zawodowa osób dorosłych z niepełnosprawnością intelektualną, doradztwo zawodowe, system przygotowania do pracy osób dorosłych z niepełnosprawnością intelektualną, formy zatrudnienia tych osób (zatrudnienie wspierane, chronione i socjalne), prawno-organizacyjne, środowiskowe i osobowe uwarunkowania aktywności zawodowej osób z niepełnosprawnością intelektualną, zakres, specyfika i dynamika zatrudniania osób z niepełnosprawnościami w Polsce i innych państwach, zagadnienie przeciwdziałania dyskryminacji osób z niepełnosprawnością w sferze zatrudnienia; aktywność kulturalna i sportowa osób dorosłych z niepełnosprawnością intelektualną: ich osiągnięcia w zakresie kultury, sztuki i sportu, rehabilitacyjne znaczenie udziału w kulturze, sztuce i sporcie, bariery w dostępie do udziału w kulturze, sztuce i sporcie.

MODUŁ PRZYGOTOWANIE DYDAKTYCZNO-MERYTORYCZNE

19. Metodyka kształcenia i wychowania uczniów z lekką niepełnosprawnością intelektualną

SP7_WG1, SP7_WG3, SP7_UW1, SP7_UO1, SP7_KR1

Podstawy prawne edukacji uczniów z lekką niepełnosprawnością intelektualną; organizacja i specyfika kształcenia uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim na różnych etapach edukacyjnych; adaptacja treści nauczania i ich realizacja w stosunku do dziecka z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim; specjalistyczne rozwiązania, ze szczególnym uwzględnieniem nauki czytania i pisania oraz edukacji matematycznej; metoda ośrodków pracy jako propozycja pracy z uczniami z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim na I etapie edukacyjnym; paradygmat konstruktywistyczny; zadania nauczyciela – wychowawcy na różnych etapach edukacyjnych; zasady i reguły pracy dydaktyczno-wychowawczej; cele, treści kształcenia, środki dydaktyczne, metody kształcenia, formy organizacji zajęć, zajęcia pozalekcyjne, współpraca z rodzicami uczniów i specjalistami; kontrola i ocena wiadomości i umiejętności uczniów z lekką niepełnosprawnością intelektualną.

20. Metodyka kształcenia i wychowania uczniów z umiarkowaną i znaczną niepełnosprawnością intelektualną

SP7_WG1, SP7_WG3, SP7_UW1, SP7_UO1, SP7_KO1

Podstawa programowa kształcenia ogólnego dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym w szkołach podstawowych, podstawa programowa kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy; charakterystyka procesu uczenia się osób z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym i znacznym, rola wzmocnień pozytywnych i negatywnych, zasady organizacji procesu uczenia się; wielospecjalistyczna ocena poziomu funkcjonowania ucznia; specjalistyczne metody rozwijania kompetencji osobistych

i społecznych; zasady organizowania przestrzeni szkolnej oraz optymalnego stanowiska pracy; rola współpracy z rodziną, nauczycielami i specjalistami.

21. Metodyka pracy rewalidacyjno-wychowawczej osób ze sprzężoną i głęboką niepełnosprawnością intelektualną

SP7_WG1, SP7_WG3, SP7_UW1, SP7_UO1, SP7_KR1

Metody pracy z osobami z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim; planowanie i zasady pracy terapeutycznej z dzieckiem z wieloraką niepełnosprawnością; organizacja i metodyka zajęć rewalidacyjno-wychowawczych; diagnoza funkcjonalna; konstruowanie indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych; współpraca ze środowiskiem rodzinnym lub personelem opiekuńczym placówek pobytu stałego.

22. Konstruowanie indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych

SP7_WG1, SP7_WK1, SP7_UW1, SP7_UK2, SP7_UO1, SP7_KO1

Analiza orzeczeń Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej o potrzebie kształcenia specjalnego; diagnoza specjalnych potrzeb edukacyjnych ucznia z niepełnosprawnością intelektualną, jego mocnych i słabych stron; podstawy prawne dotyczące IPET; konstrukcja IPET, zakres wymagań; opis i analiza indywidualnego przypadku ucznia z niepełnosprawnością intelektualną. konstruowanie IPET na podstawie wielospecjalistycznej diagnozy funkcjonowania ucznia z niepełnosprawnością intelektualną; zasady dostosowania wymagań do indywidualnych możliwości psychofizycznych dziecka; ewaluacja programów.

23. Metodyka pracy wychowawczej w internacie

SP7_WG2, SP7_WG3, SP7_UW1, SP7_UO1, SP7_KR1

Podstawy prawne funkcjonowania internatów; zasady funkcjonowania placówki; istota i funkcje internatu; zadania internatu; metody poznania podopiecznych; metody pracy opiekuńczo-wychowawczej w internacie.

24. Rewalidacja indywidualna uczniów z niepełnosprawnością intelektualną

SP7_WG1, SP7_WK1, SP7_UW1, SP7_UK1, SP7_UO1, SP7_KO1

Rewalidacja indywidualna w świetle prawa oświatowego; cele i zasady organizacji zajęć rewalidacji indywidualnej; rodzaje zajęć rewalidacji indywidualnej; główne kierunki działań rewalidacyjnych; program rewalidacji indywidualnej; konstruowanie scenariuszy zajęć rewalidacyjnych.

25. Metody edukacyjno-terapeutyczne w pracy z osobami z niepełnosprawnością intelektualną

SP7_WG3, SP7_UW1, SP7_UO1, SP7_KO1

Istota, cele i główne założenia oraz aspekt praktyczny wybranych metod stosowanych w pracy edukacyjno -terapeutycznej z dziećmi i młodzieżą z niepełnosprawnością intelektualną (Metoda Integracji Sensorycznej, Metoda Ruchu Rozwijającego W. Sherborne, Metoda Kinezylogii Edukacyjnej wg P. Dennisona, Metoda Glena Domana, Metoda Dobrego Startu M. Bogdanowicz, „Poranny krąg” – stymulacja polisensoryczna J. Kielina).

MODUŁ DYPLOMOWY

26. Seminarium dyplomowe

SP7_WG2, SP7_UO1, SP7_UU1, SP7_KR1,

Struktura i zasady pisania pracy dyplomowej; określenie problematyki badawczej; omówienie etapów pisania pracy dyplomowej oraz strony edytorskiej tekstu; opracowanie koncepcji i formułowanie tematu

pracy dyplomowej; dobór literatury z zakresu podjętej tematyki i jej analiza; omówienie sposobów przygotowania i przeprowadzania badań empirycznych, prezentacji wyników badań oraz wnioskowania; aspekty etyczne i prawne odnoszące się do tworzenia prac dyplomowych.

MODUŁ PRAKTYKA ZAWODOWA

27. Praktyki zawodowe (moduł kierunkowy)

SP7_WG3, SP7_WK2, SP7_UW1, SP7_UK2, SP7_UO1, SP7_UU1, SP7_KR1

Praktyka o charakterze asystenckim; zadania realizowane przez przedszkola, szkoły lub placówki systemu oświaty oraz środowisko, w jakim one działają; organizacja, statut i plany pracy przedszkola, szkoły lub placówki systemu oświaty oraz programy wychowawczo-terapeutyczne; zasady zapewniania bezpieczeństwa dzieciom i młodzieży w instytucjach i poza nimi; rodzaje dokumentacji; obserwacja i wyciąganie wniosków z obserwacji pracy nauczycieli, ich interakcji z uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz sposobu, w jaki planują i przeprowadzają zajęcia dydaktyczne, wychowawcze i opiekuńcze; obserwacja sposobu integracji działań opiekuńczo-wychowawczych i dydaktycznych przez nauczycieli; wyciąganie wniosków z bezpośredniej obserwacji pozalekcyjnych działań opiekuńczo-wychowawczych nauczycieli, w tym podczas dyżurów na przerwach międzylekcyjnych i zorganizowanych wyjść grup uczniowskich; asystowanie nauczycielowi w realizowanych działaniach, wdrażanie się do podejmowania zadań dydaktycznych, opiekuńczo-wychowawczych, terapeutycznych, nawiązywanie relacji z uczniami oraz pracownikami; uczestnictwo w procesie diagnozy i analizowania konkretnych przypadków.

28. Praktyki zawodowe (moduł specjalnościowy)

SP7_WG3, SP7_WK2, SP7_UW1, SP7_UK2, SP7_UO1, SP7_UU1, SP7_KR1

Praktyka o charakterze asystencko-pedagogicznym; poznanie funkcjonowania placówek, stosowanych metod pracy i procedur organizacyjnych; pogłębienie znajomości specyfiki pracy dydaktyczno-wychowawczej; wykorzystanie wiedzy teoretycznej zdobytej podczas studiów do realizacji zadań dydaktyczno-wychowawczych z uczniami z niepełnosprawnością intelektualną; współdziałanie studenta z nauczycielem-opiekunem w sprawowaniu opieki nad grupą, poznawanie uczniów i wychowanków, ich sytuacji społecznej, potrzeb, zainteresowań i zdolności, samodzielne prowadzenie działań opiekuńczo-wychowawczych; planowanie i przeprowadzenie zajęć dydaktycznych pod nadzorem opiekuna praktyk; podejmowanie indywidualnej pracy z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych; analiza przy pomocy opiekuna praktyk sytuacji i zdarzeń pedagogicznych zaobserwowanych lub doświadczanych w czasie praktyk; skutecznie współdziałanie z opiekunem praktyk oraz z nauczycielami w celu poszerzania swojej wiedzy.

Wymiar, zasady i formę odbywania praktyk zawodowych oraz liczbę punktów ECTS, jaką uczestnik studiów podyplomowych musi uzyskać w ramach tych praktyk

Praktyka jest obowiązkowym elementem programu kształcenia na studiach podyplomowych „Edukacja i rehabilitacja osób z niepełnosprawnością intelektualną”. W trakcie praktyk studenci zdobywają doświadczenie, wykorzystują zdobytą podczas studiów wiedzę w trakcie prowadzonych zajęć dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych z osobami z różnym stopniem niepełnosprawności intelektualnej w instytucjach związanych merytorycznie ze specjalnością studiów podyplomowych.

Wymiar odbywania praktyk zawodowych

1. Uczestnicy studiów podyplomowych bez przygotowania w zakresie pedagogiki specjalnej odbywają:
 - **60-godzinną** praktykę asystencką w: przedszkolach specjalnych i z oddziałami integracyjnymi, w szkołach specjalnych i z klasami integracyjnymi oraz specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych i szkołach specjalnych przysposabiających do pracy – **4 pkt.**
 - **120-godzinną** praktykę asystencko-pedagogiczną w: przedszkolach specjalnych i z oddziałami integracyjnymi, w szkołach specjalnych i z klasami integracyjnymi oraz specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych i szkołach specjalnych przysposabiających do pracy – **6 pkt.**
2. Uczestnicy studiów podyplomowych z przygotowaniem w zakresie pedagogiki specjalnej odbywają:
 - **120-godzinną** praktykę asystencko-pedagogiczną w: przedszkolach specjalnych i z oddziałami integracyjnymi, w szkołach specjalnych i z klasami integracyjnymi oraz specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych i szkołach specjalnych przysposabiających do pracy – **6 pkt.**

Zaliczenie praktyk

W placówce:

- Pozytywna ocena wystawiona przez nauczyciela-opiekuna za każde prowadzone przez studenta zajęcia w placówce.
- Końcowa ocena opisowa (opinia) - zakończona oceną w stopniu (w skali 2-5). Dokument powinien posiadać pieczęć placówki i niezbędny podpis nauczyciela oraz dyrektora placówki.

Na Wydziale Nauk o Edukacji UwB po zakończeniu praktyk student zobowiązany jest dostarczyć niezbędną dokumentację do swojego opiekuna praktyki z ramienia uczelni. Na dokumentację praktyk składają się:

- protokoły hospitowanych zajęć podpisane przez nauczyciela,
- scenariusze przeprowadzonych zajęć,
- opinia o przebiegu praktyk w placówce z oceną końcową,
- informacje o zajęciach dodatkowych, odbywających się w dniach praktyk studenta,
- dzienniczek praktyk z niezbędnymi wpisami.

Sposoby weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez uczestnika studiów podyplomowych w trakcie całego cyklu kształcenia

Sposoby weryfikacji i oceny efektów uczenia się zaliczeń i egzaminów określone są w części B sylabusu na dany rok akademicki

Warunki ukończenia studiów podyplomowych

1. Zaliczenie przedmiotów objętych planem studiów, przygotowanie projektu dyplomowego i egzamin dyplomowy.
2. Zakres i sposób przeprowadzenia egzaminu dyplomowego określony jest w procedurze dyplomowania.

Sposób określenia wyniku studiów podyplomowych na świadectwie ukończenia studiów podyplomowych

Na świadectwie ukończenie studiów podyplomowych wynik ukończenia studiów podyplomowych określany jest poprzez wpisanie odpowiednio oceny (zgodnie z §18 Regulaminu studiów podyplomowych Uniwersytetu w Białymstoku)

Część III. Opis procesu prowadzącego do uzyskania efektów uczenia się

Harmonogram realizacji studiów podyplomowych obowiązuje od roku akad. 2021/2022

Nazwa studiów podyplomowych: Studia Podyplomowe Edukacja i Rehabilitacja Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną

L.P.	NAZWA ZAJĘĆ	KOD ZAJĘĆ USOS	punkty ECTS	Egzamin / Zaliczenie	Liczba godzin zajęć						
					RAZEM	WYKŁADY	ĆWICZENIA	KONWERSATORIA	LABORATORIA	SEMINARIA	ZAJĘCIA TERENOWE
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
MODUŁ 1. PRZYGOTOWANIE KIERUNKOWE											
1	Dydaktyka specjalna		4	egz	30	15	15				
2	Diagnostyka w pedagogice specjalnej		4	egz	30	15	15				
3	Bezpieczeństwo i higiena pracy			zal	2	2					
RAZEM			8		62	32	30				
MODUŁ 2. PRZYGOTOWANIE MERYTORYCZNE											
4	Współczesne tendencje w pedagogice specjalnej		2	egz	25	15	10				
5	Psychologiczne aspekty edukacji i rehabilitacji osób z niepełnosprawnością intelektualną		1	zal	15	15					
6	Medyczne aspekty edukacji i rehabilitacji osób z niepełnosprawnością intelektualną		1	zal	15	15					
7	Prawne aspekty funkcjonowania osób z niepełnosprawnością intelektualną		1	zal	10	10					
8	Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka z niepełnosparwnością intelektualną		2	egz	20	10	10				
9	Diagnoza specjalnych potrzeb edukacyjnych uczniów		1	zal	15		15				
10	Rozwijanie kompetencji językowych i komunikacyjnych osób z niepełnosprawnością intelektualną		2	zal	15	5	10				
11	Komunikacja alternatywna i wspomagająca		1	zal	15		15				
12	Wybrane aspekty arteterapii w pracy z dzieckiem z niepełnosprawnością intelektualną		1	zal	15		15				

13	Wsparcie rodziny z dzieckiem niepełnosprawnym		2	egz	15	5	10				
14	Wybrane metody terapii zachowań trudnych		1	zal	15		15				
15	Warsztaty umiejętności wychowawczych w pracy z dziećmi i młodzieżą z niepełnosprawnością intelektualną		1	zal	15		15				
16	Metodyka kształcenia w grupie zróżnicowanej		2	egz	20	5	15				
17	System opieki i wsparcia dorosłych osób z niepełnosprawnością intelektualną		1	zal	15	5	10				
18	Wybrane aspekty funkcjonowania dorosłych osób z niepełnosprawnością intelektualną		1	zal	15	5	10				
	RAZEM		20		240	90	150				
MODUŁ 3. PRZYGOTOWANIE DYDAKTYCZNO-METODYCZNE											
19	Metodyka kształcenia i wychowania uczniów z lekką niepełnosprawnością intelektualną		3	egz	30	10	20				
20	Metodyka kształcenia i wychowania uczniów z umiarkowaną i znaczną niepełnosprawnością intelektualną		3	egz	30	10	20				
21	Metodyka pracy rewalidacyjno-wychowawczej osób ze sprzężoną i głęboką niepełnosprawnością intelektualną		2	egz	30	10	20				
22	Konstruowanie indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych		1	zal	15		15				
23	Metodyka pracy wychowawczej w internacie		1	zal	10		10				
24	Rewalidacja indywidualna uczniów z niepełnosprawnością intelektualną		1	zal	15		15				
25	Metody edukacyjno-terapeutyczne w pracy z osobami z niepełnosprawnością intelektualną		1	zal	20		20				
	RAZEM		12		150	30	120				
MODUŁ 4. DYPLOMOWY											
26	Seminarium dyplomowe		10	zal	30					30	
	RAZEM		10		30					30	
MODUŁ 5. PRAKTYKI ZAWODOWE											
27	Praktyka zawodowa (moduł kierunkowy)		4	zal	60						60
28	Praktyka zawodowa (moduł specjalnościowy)		6	zal	120						120
	RAZEM		10		180						180
OGÓLEM			60		662	152	300			30	180